

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 10. 2024, sp. zn. 4 Tz 43/2024, ECLI:CZ:NS:2024:4.TZ.43.2024.1

Číslo: 24/2025

Právní věta:

Obhájce, kterého si obviněný dodatečně zvolil nebo který mu byl ustanoven v průběhu vyšetřování z důvodu nutné obhajoby podle § 36 odst. 3 tr. ř. v návaznosti na zpřísnění právní kvalifikace skutku a na postup podle § 160 odst. 6 tr. ř., není oprávněn podat za obviněného stížnost proti již pravomocnému usnesení o zahájení trestního stíhání. To platí, i když byla v tomto usnesení původní mírnější právní kvalifikace skutku nezakládající nutnou obhajobu určena nesprávně.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 02.10.2024

Spisová značka: 4 Tz 43/2024

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Nutná obhajoba, Stížnost

Předpisy: § 141 odst. 1 tr. ř.

§ 141 odst. 2 tr. ř.

§ 160 odst. 6 tr. ř.

§ 160 odst. 7 tr. ř.

§ 36 odst. 3 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 268 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítl stížnost pro porušení zákona, podanou ministrem spravedlnosti ve prospěch obviněné M. H. proti usnesení státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Mělníku ze dne 19. 6. 2024 sp. zn. ZT 161/2023.

I.

Stížnost pro porušení zákona a vyjádření k ní

1. Dne 14. 8. 2024 byla u Nejvyššího soudu podána ministrem spravedlnosti podle § 266 odst. 1 tr. ř. stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněné M. H. (dále také jen „obviněná“). Tato stížnost pro porušení zákona napadá pravomocné usnesení státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Mělníku ze dne 19. 6. 2024, sp. zn. ZT 161/2023, jímž byla zamítnuta podle § 148

odst. 1 písm. b) tr. ř. jako opožděná stížnost obviněné podaná prostřednictvím obhájce, proti usnesení policejního orgánu Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Územního odboru Mělník, Oddělení obecné kriminality Mělník, ze dne 25. 7. 2023, č. j. KRPS-275026-59/TČ-2022-010671. Tímto usnesením policejního orgánu bylo proti obviněné zahájeno podle § 160 odst. 1 tr. ř. trestní stíhání pro pokus přečinu ublížení na zdraví podle § 21 odst. 1, § 146 odst. 1 tr. zákoníku a dále pro přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. ř., jichž se měla dopustit tím, že dne 6. 11. 2022 v době od 23:00 hodin do 23:30 hodin v ul. XY před domem XY, XY, poté co opakovaně křičela, aby si poškozený J. D., který šel se dvěma kamarády J. S. a Š. R. po chodníku z prodlouženého tanečního kurzu, sundal klobouk z hlavy, když J. D. na tyto výzvy nereagoval, přišla k němu blíž a pokusila se mu klobouk sundat, což se jí z důvodu její špatné stability nepodařilo, pak zpoza zad vytáhla pravou rukou téměř plnou láhev alkoholu a chtěla J. D. touto lahví udeřit, to se jí však rovněž z důvodu špatné stability nepodařilo, tak tuto láhev ve vzdálenosti cca 2 metrů po J. D. hodila, touto láhví jej zasáhla do obličeje do oblasti zubů a způsobila mu zlomeninu skloviny a zuboviny dvou předních řezáků, která si vyžádala prvotní ošetření ve Fakultní nemocnici M. a následnou kompozitní dostavbu, bez nutnosti dalších ošetření, kdy způsobené zranění je ze soudně lékařského hodnoceno jako zranění lehké, avšak láhev mohla v případě větší intenzity při jejím mrštění či zasažení jiné části obličeje, jako čelist, lícní kost, či nosní kůstky, způsobit zranění závažnosti ublížení na zdraví.

2. Z dalšího obsahu stížnosti pro porušení zákona i předloženého procesního spisu vyplývá následující podstatné. Obviněná si proti usnesení o zahájení jejího trestního stíhání stížnost nepodala, takže toto nabylo právní moci dnem 4. 11. 2023, neboť jí usnesení bylo osobně předáno před jejím výsledkem u policejního orgánu dne 31. 10. 2023. Přípravné řízení vyústilo dne 20. 11. 2023 v podání obžaloby na obviněnou pro výše zmíněný skutek, jenž byl právně kvalifikován, jako pokus přečinu ublížení na zdraví podle § 21 odst. 1, § 146 odst. 1 tr. zákoníku a přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku. Podanou obžalobu Okresní soud v Mělníku dne 29. 11. 2023 v neveřejném zasedání předběžně projednal a svým usnesením sp. zn. 2 T 8/2023 podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. věc obviněné vrátil státnímu zástupci k došetření. Podstata důvodů, pro něž bylo takto rozhodnuto spočívá v okolnosti, že již v době zahájení trestního stíhání obviněné měl policejní orgán dostatek podkladů (znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství ze dne 10. 6. 2023) opodstatňujících zahájit trestní stíhání obviněné kromě přečinu výtržnictví též pro pokus zločinu těžkého ublížení na zdraví (§ 145 odst. 1 tr. zákoníku), a nikoli jen pro pokus přečinu ublížení na zdraví (§ 146 odst. 1 tr. zákoníku). Dále pak v tom, že uvedená přísnější právní kvalifikace ve věci zakládala důvod nutné obhajoby z důvodu ohrožení trestní sazbou (§ 36 odst. 3 tr. ř.), takže okolnost, že přípravné řízení bylo realizováno bez obhájce, neboť obviněná si za dané procesní situaci sama obhájce nezvolila a ani jí nebyl soudcem ustanoven, způsobila porušení práva obviněné na obhajobu. Soud sám v odůvodnění rozhodnutí též konstatoval, že obviněnou na tuto změnu právní kvalifikace upozornil a současně ji i poučil o právu zvolit si obhájce, a pokud tak neučiní, obhájce jí ustanoví. Orgánům činným v přípravném řízení zároveň uložil, aby obviněnou znovu vyslechly při zachování jejích práv na obhajobu a dále v potřebném rozsahu doplnily dosavadní dokazování i podle případných návrhů obhajoby. Dne 22. 2. 2024 byl obviněné opatřením soudce Okresního soudu v Mělníku ustanoven obhájce. Následná stížnost státního zástupce proti usnesení o vrácení věci k došetření byla usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 12. 3. 2024, sp. zn. 13 To 68/2024, zamítnuta podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. Stížnostní soud se v odůvodnění svého usnesení plně ztotožnil s argumenty, pro které byla předmětná věc obviněné vrácena státnímu zástupci k došetření i s rozsahem dokazování, které bude třeba v přípravném řízení učinit. Dne 22. 5. 2024 bylo policejním orgánem proti podpisu obviněné a jí ustanovenému obhájci předáno písemné vyrozumění o změně právní kvalifikace, z jehož obsahu vyplývá, že dne 25. 7. 2023 bylo zahájeno trestní stíhání obviněné pro spáchání pokusu přečinu ublížení na zdraví podle § 21 odst. 1, § 146 odst. 1 tr. zákoníku a přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku. Současně je zde uvedeno, že ve věci došlo ke změně právní kvalifikace spáchaného skutku a věc bude nadále kvalifikována jako pokus

zločinu těžkého ublížení na zdraví podle § 21 odst. 1, § 145 odst. 1 tr. zákoníku a přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku. Na tento úkon reagovala obviněná prostřednictvím ustanoveného obhájce a výslovně proti usnesení policejního orgánu ze dne 25. 7. 2023 č. j. KRPS-275026-59/TČ-2022-010671, jímž bylo zahájeno její trestní stíhání pro předmětný skutek s původní právní kvalifikací, podala stížnost, která byla policejnímu orgánu doručena dne 26. 5. 2024. O této stížnosti pak následně rozhodla státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Mělníku usnesením ze dne 19. 6. 2024, sp. zn. ZT 161/2023, tak, že ji zamítla podle § 148 odst. 1 písm. b) tr. ř. jako opožděně podanou. V odůvodnění tohoto usnesení uvedla, že obviněná usnesení o zahájení trestního stíhání převzala dne 31. 10. 2023, přičemž v té době se nejednalo o případ nutné obhajoby. Lhůta k podání stížnosti obviněné uplynula dne 4. 10. 2023. (K tomu je třeba poznamenat, že lhůta k podání stížnosti obviněné ve skutečnosti marně uplynula dnem 3. 11. 2023 a zmíněné usnesení tak nabylo právní moci dne 4. 11. 2023.) V odůvodnění usnesení se dále uvádí, že dne 22. 5. 2024 bylo obviněné policejním orgánem pouze sděleno, že její jednání bude nadále kvalifikováno mj. jako zločin těžkého ublížení na zdraví ve stadiu pokusu, čímž zde vznikl důvod nutné obhajoby, přičemž téhož dne byl opatřením Okresního soudu v Mělníku obviněné ustanoven obhájce. Podle přesvědčení státní zástupkyně, pokud důvody nutné obhajoby vyvstanou až v průběhu trestního stíhání, neznamená to, že ustanovený obhájce je oprávněn podávat za obviněného stížnost i proti původnímu usnesení o zahájení trestního stíhání, které bylo vydáno za situace, kdy důvody nutné obhajoby nebyly dány a obviněný si tehdy žádného obhájce nezvolil a sám stížnost proti takovému usnesení nepodal, ač byl o této možnosti poučen. Opačný výklad by vedl k absurdním závěrům, kdy trestní stíhání by mohlo být vedeno po dobu několika měsíců či roků včetně případného řízení před soudem a teprve se vznikem důvodů nutné obhajoby by bylo nutno v návaznosti na podání stížnosti opětovně přezkoumávat zákonnost původního usnesení o zahájení trestního stíhání. I když v daném případě nebyla státní zástupkyně oprávněna napadené usnesení meritorně přezkoumávat, konstatovala, že z věcného hlediska nebylo napadené usnesení shledáno nezákonným či nedůvodným. Na samý závěr poznamenala, že v průběhu vyšetřování budou prováděny další důkazy tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nebudou důvodné pochybnosti, v rozsahu nezbytném pro meritorní rozhodnutí.

3. V další části odůvodnění stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti citoval znění ustanovení § 122, § 145 odst. 1, § 146 odst. 1 tr. zákoníku a § 36 odst. 3, § 143 odst. 1 a § 148 odst. 1 písm. b) tr. ř. Z těchto pak v souvislosti s výše uvedeným obsahem trestního spisu dovodil následující závěry. Jelikož již od zahájení trestního stíhání obviněné mělo být její jednání kvalifikováno i jako zločin těžkého ublížení na zdraví ve stadiu pokusu, bylo zde vzhledem k trestní sazbě (3 až 10 let odnětí svobody) povinné zastoupení obhájcem. Toho ale obviněná v řízení neměla. K nápravě vadného stavu došlo až řízení před Okresním soudem v Mělníku, kdy obviněné byl dne 22. 2. 2024 ustanoven obhájce. Následně pak došlo ze strany policejního orgánu k upozornění obviněné a jejího obhájce na přísnější právní kvalifikaci skutku, pro nějž bylo trestní stíhání původně zahájeno. Výslovně se ve stížnosti pro porušení zákona uvádí, že policejní orgán osobně doručil dne 22. 5. 2024 obhájci obviněné usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání obviněné ze dne 25. 7. 2023. Stěžovatel pak vyvozuje, že povinné zastoupení obviněné obhájcem z důvodu nutné obhajoby nebylo dáno až od okamžiku, kdy došlo k upozornění obviněné na změnu právní kvalifikace, ale již od samého počátku zahájení trestního stíhání, kdy skutek byl zjevně nesprávně právně kvalifikován, a tato právní kvalifikace přitom byla v rozporu s výsledky dosavadního řízení. Usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 25. 7. 2023 bylo obviněné doručeno dne 31. 10. 2023, ustanovenému obhájci pak až dne 22. 5. 2024. Pokud obviněná podala proti tomuto usnesení stížnost prostřednictvím svého obhájce dne 26. 5. 2024, s ohledem na to, že třídní lhůta k podání stížnosti běží od toho oznámení, které bylo provedeno nejpozději, bylo posledním dnem pro podání stížnosti pondělí 27. 5. 2024. Proto stížnost obviněné proti usnesení o zahájení trestního stíhání nebyla podána opožděně.

4. V důsledku nesprávného výkladu procesních ustanovení tak podle stěžovatele došlo zamítnutím stížnosti obviněné pro opožděnost k porušení zákona v ustanovení § 143 odst. 1 tr. ř. a § 148 odst. 1

písm. b) tr. ř., neboť nedošlo k věcnému přezkoumání podané stížnosti. Bylo porušeno i ustanovení § 2 odst. 1 tr. ř., a to zkrácením práva obviněné na spravedlivý proces, v daném případě práva na objektivní věcné přezkoumání důvodnosti jejího trestního stíhání příslušným orgánem. Za věcné přezkoumání rozhodně nelze považovat strohé vyjádření státní zástupkyně v závěru odůvodnění jejího usnesení, že z věcného hlediska nebylo napadené usnesení shledáno nezákonným či neodůvodněným.

5. Ministr spravedlnosti proto v závěru stížnosti pro porušení zákona navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že usnesením státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Mělníku ze dne 19. 6. 2024, sp. zn. ZT 161/2023, byl porušen zákon v neprospěch obviněné M. H. v ustanovení § 2 odst. 1 tr. ř. ve spojení s ustanoveními § 143 odst. 1 a § 148 odst. 1 písm. b) tr. ř. Dále aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadené usnesení zrušil, včetně dalších rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazujících, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Poté pak aby podle § 270 odst. 1 tr. ř. přikázal Okresnímu státnímu zastupitelství v Mělníku, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednalo a rozhodlo.

6. K podané stížnosti pro porušení zákona se vyjádřila státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství (§ 274 odst. 5 tr. ř.). Ta po rekapitulaci obsahu stížnosti pro porušení zákona a vydaných soudních rozhodnutí konstatovala, že ke změně právní kvalifikace skutku nedošlo v důsledku nových zjištění v rámci přípravného řízení vedeného po zahájení trestního stíhání obviněné, ale proto, že policejní orgán při stanovení právní kvalifikace v usnesení o zahájení trestního stíhání chyboval a státní zástupkyně jeho chybu nenapravila. V posuzované věci byly důvody nutné obhajoby dány již v době vydání usnesení o zahájení trestního stíhání obviněné, jejíž jednání bylo od počátku chybně právně kvalifikováno. Státní zástupkyně se proto měla stížností obviněné podanou jejím obhájcem v zákonem stanovené lhůtě věcně zabývat. S názorem ministra spravedlnosti o porušení zákona v neprospěch obviněné napadeným usnesením v ustanoveních § 143 odst. 1 a § 148 odst. 1 písm. b) tr. ř. se ztotožnila, nikoli pak ohledně obecného ustanovení § 2 odst. 1 tr. ř. V závěru svého vyjádření vyslovila návrh, aby Nejvyšší soud v jí uvedeném rozsahu rozhodl způsobem, jak bylo uvedeno v petitu stížnosti pro porušení zákona.

7. Obhájce obviněné se k podané stížnosti pro porušení zákona ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

II.

Důvodnost stížnosti pro porušení zákona

8. Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející a dospěl ke konstatování, že stížnost pro porušení zákona byla podána nedůvodně.

9. Nejprve je třeba uvést, že Nejvyšší soud prostudoval předložené spisové materiály od Okresního soudu v Mělníku a od Policie České republiky tamtéž. Pokud jde o argumentaci, že od samého počátku bylo jasné, že proti obviněné mělo být správně zahájeno trestní stíhání mj. pro pokus zločinu těžkého ublížení na zdraví, u něhož je dán důvod nutné obhajoby, takže obviněná měla mít po celou dobu přípravného řízení obhájce, a jelikož ho neměla, bylo porušeno její právo na obhajobu, jde o závěry, které vychází obecně řečeno z toho, pro co a jak mělo být přípravné řízení vedeno. S vyslovenými závěry není možné nesouhlasit. Na úvod si ale rozhodující senát Nejvyššího soudu nemůže odpustit poznámku, že by Nejvyšší soud neměl být touto cestou vmanevrován do posuzování zákonnosti vedení přípravného řízení, a to především ve věcech, kde ještě ani nebyla podána obžaloba k soudu, neboť tím může být nucen se předběžně vyslovovat i k otázkám, které teprve budou předmětem následujícího řízení před soudy nižších stupňů. V tomto konkrétním případě tomu tak zcela úplně není, ale na předchozím vysloveném názoru není důvod cokoli měnit.

10. Pokud ale při existující právní úpravě a v dané procesní situaci již k podání stížnosti pro porušení zákona došlo, nelze zároveň odhlédnout od té části přípravného řízení, která byla provedena do momentu, kdy byla věc pravomocně vrácena státnímu zástupci k došetření včetně důvodů, proč tak bylo rozhodnuto, a taktéž od řízení, které poté bezprostředně následovalo. Faktem je, že Nejvyšší soud nebyl cestou podané stížnosti pro porušení zákona povolán k přezkoumání vlastní důvodnosti zahájení trestního stíhání obviněné pro předmětný skutek, případně pro jeho správnou právní kvalifikaci, nýbrž pro to, aby přezkoumal a rozhodl, zda zamítnutí stížnosti státní zástupkyní pro opožděnost, kterou obviněná dodatečně podala proti původnímu usnesení o zahájení jejího trestního stíhání, tentokrát prostřednictvím obhájce, bylo souladné se zákonem, anebo nikoli, a státní zástupkyně se měla podanou stížností věcně zabývat.

11. Podle názoru Nejvyššího soudu je v tomto případě potřeba vycházet primárně z těch procesních úkonů, které byly v uskutečněném řízení provedeny a z důsledků, které to vyvolalo, a nikoli z těch, jež případně provedeny být měly a mohly nastat. Proti M. H. bylo policejním orgánem dne 25. 7. 2023 zahájeno trestní stíhání pro skutek, který byl již shora popsán a současně kvalifikován tak, že nezakládal důvod nutné obhajoby. Jmenované bylo na počátku jejího výsledku dne 31. 10. 2023 doručeno uvedené usnesení o zahájení trestního stíhání a dotyčná podle protokolu uvedla, že s jeho zněním souhlasí. Ze spisu současně vyplývá, že si proti tomuto usnesení stížnost nepodala, a to nabylo právní moci, a dále i to, že si sama obhájce na plnou moc nezvolila. V závěru přípravného řízení byla obviněná policejním orgánem písemně upozorněna, že jí bude dne 9. 11. 2023 v 10:00 hod. umožněno prostudovat spis atd., o čemž se dověděla dne 3. 11. 2023. Obviněná se však k seznámení s obsahem spisu v uvedený den nedostavila. Po podání obžaloby k okresnímu soudu (dne 20. 11. 2023) bylo po jejím předběžném projednání dne 29. 11. 2023 tímto soudem vyhlášeno usnesení o vrácení věci státnímu zástupci k došetření z důvodů obsažených v § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř., tedy proto, o čem se již zmiňovala stížnost pro porušení zákona, že skutek, kvůli němuž bylo proti obviněné zahájeno trestní stíhání, měl být správně kvalifikován mj. tak, že by zde zároveň byl založen důvod nutné obhajoby kvůli hrozící trestní sazbě, a obviněná tak měla mít od začátku trestního stíhání obhájce, což se ale nestalo. Okresní soud proto prohlásil, že došlo k porušení práv obviněné na obhajobu, v důsledku čehož zároveň vyslovil požadavek na opakování důkazů, resp. jejich nové procesní provedení, nyní již za účasti obhájce obviněné. Za tím účelem pak byl obviněné dne 22. 2. 2024 ustanoven opatřením samosoudce okresního soudu obhájce. Dne 22. 5. 2024 bylo policejním orgánem obviněné a současně i jí ustanovenému obhájci předáno vyrozumění o změně právní kvalifikace. V něm bylo poukázáno na původní usnesení o zahájení trestního stíhání obviněné a v něm aplikovanou právní kvalifikaci jejího jednání s tím, že došlo k její změně a věc bude nadále kvalifikována, jako pokus zločinu těžkého ublížení na zdraví podle § 21 odst. 1, § 145 odst. 1 tr. zákoníku a přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku. Nikde se zde ale neuvádí, že by obviněné či jejímu obhájci bylo současně doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání obviněné ze dne 25. 7. 2023. Takové tvrzení obsahuje až stížnost obviněné vypracovaná jejím obhájcem ze dne 26. 5. 2024, která právě toto usnesení napadá, a to nikoli z důvodů výhradně hmotněprávních, nýbrž z důvodů skutkových, důkazních, čili jedním slovem procesních.

12. Nejvyšší soud konstatuje, že původní usnesení o zahájení trestního stíhání obviněné s tehdy aplikovanou právní kvalifikací skutku důvod nutné obhajoby nezakládalo. Lze připustit, že použitá právní kvalifikace týkající se hrozícího ublížení na zdraví poškozeného nebyla v té chvíli s ohledem na obsah v té době již existujícího znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství bezchybná. Vzhledem k alternativním závěrům znalce, pokud jde o hrozící zdravotní následek u poškozeného, ale rozhodně nelze tvrdit, že by policejní orgán v tomto postupoval evidentně účelově, tedy že by záměrně užil příznivější právní kvalifikaci, jež by z dalšího řízení vyloučila obhájce obviněné z důvodu nutné obhajoby kvůli hrozící trestní sazbě, navíc s počátečním předpokladem, že to bude i v dalším průběhu řízení bez námitek akceptováno. Na předmětný nedostatek v právní kvalifikaci konečně vzápětí upozornil okresní soud, který z již známých důvodů

věc po předběžném projednání obžaloby vrátil státnímu zástupci k došetření, s čímž se pak ztotožnil i soud stížnostní. Z jejich usnesení ale v žádném případě neplyne, že by trestní stíhání obviněné bylo zahájeno nedůvodně, procesně nesprávně či jinak pochybně. Naopak, oba soudy se shodly na tom, že skutek, kvůli kterému bylo proti obviněné zahájeno trestní stíhání, a o němž neměly předběžně žádné pochybnosti, měl být správně kvalifikován podle přísnějšího ustanovení trestního zákoníku, než tomu bylo v dosud provedeném přípravném řízení. Jelikož ale takové právní posouzení zakládalo u obviněné důvod nutné obhajoby, byla věc vrácena do přípravného řízení, aby došlo k příslušnému opakování, resp. doplnění důkazů. To se pak také následně stalo, neboť z předloženého spisu vyplývá, že obviněná byla policejním orgánem nově vyslýchána dne 22. 5. 2024 za účasti ustanoveného obhájce, přičemž po poradě s ním využila svého práva a k věci odmítla vypovídat. Dále pak došlo k výslechu svědků celého incidentu včetně poškozeného, a to rovněž za účasti obhájce obviněné.

13. Za této procesní situace, s přihlédnutím ke stadiím řízení, kterými celá věc obviněné již prošla, trvat na tom, aby dozorová státní zástupkyně přezkoumávala na základě dodatečné stížnosti obviněné, byť nyní podané prostřednictvím obhájce, důvodnost usnesení o zahájení trestního stíhání v původní podobě, neboť jinak tomu ani nelze, jelikož k jeho zrušení nedošlo, vydaného v té době před cca deseti měsíci, proti němuž původně stížnost ze strany obviněné podána nebyla a nabylo právní moci, se jeví jako zcela mylný požadavek. Skutek, z něhož byla M. H. obviněna, se rozhodně pochybným nejevil okresnímu a po něm ani krajskému soudu. Žádný z nich v tomto směru nevyslovil žádnou pochybnost. Naopak, vyslovily názor, že skutek, z něhož byla M. H. obviněna, měl být správně přísněji právně kvalifikován. Na to byli obviněná a jí z důvodu nastalé nutné obhajoby ustanovený obhájce policejním orgánem v souladu s ustanovením § 160 odst. 6 tr. ř. upozorněni. Proti takovému upozornění ale podle zákona stížnost podat nelze. Jestliže obhájce obviněné v důsledku toho usoudil, že podá proti původnímu usnesení o zahájení trestního stíhání obviněné, nyní modifikovanému stran právní kvalifikace již zmíněným upozorněním policejního orgánu dodatečně stížnost, jde o postup, který se jeví z hlediska znění trestního řádu neakceptovatelným. Původní usnesení o zahájení trestního stíhání obviněné bylo v té době již pravomocné. Napadnout je dodatečnou stížností by bylo teoreticky možné např. pouze tehdy, pokud by se týkalo ještě jiné osoby, které by v předchozím řízení nebylo doručeno, takže by jí zákonná lhůta k podání stížnosti neuplynula, resp. by jí ještě ani nezačala plynout. K něčemu takovému ale v posuzovaném případě obviněné nedošlo. Opírat se v dané souvislosti o ustanovení § 143 odst. 1 tr. ř., pokud jde o doručení původního usnesení o zahájení trestního stíhání obviněné jí ustanovenému obhájci, je více než zavádějící. Toto usnesení totiž nebylo obhájci obviněné doručováno s tím, že si proti němu obviněná jeho prostřednictvím může dodatečně podat stížnost, nýbrž proto, aby mu bylo předáno rozhodnutí policejního orgánu o zahájení trestního stíhání a dán mu zároveň na vědomí popis skutku, z něhož byla M. H. obviněna. Rovněž je zcela obsoletní vést polemiku na téma, co v ustanovení § 160 odst. 6 tr. ř. znamená slovní spojení: „Vyjde-li během vyšetřování najevo ...“. Trestní řízení vedou lidé, čili jde i o subjektivní náhled na to, co kdo mohl a případně měl vnímat a zohlednit při právním posouzení jednotlivých znaků spáchaného jednání v rámci stíhaného skutku. Rozhodující v daném případě bylo, že pokud okresní soud věc obviněné vrátil do přípravného řízení s názory a pokyny, jak již o nich bylo shora hovořeno, policejní orgán se jimi řídil a v souladu s právem obviněné na obhajobu všechny podstatné důkazy za přítomnosti jejího obhájce znovu provedl, resp. se je provést pokusil (nový výslech obviněné). Bude tak na soudu prvního stupně, aby celou věc posoudil a rozhodl o ní, pokud bude na základě doplněného přípravného řízení ve věci opětovně podána na obviněnou obžaloba.

14. Nejvyšší soud proto v konečném výsledku nezastává názor, že by v tomto případě mohlo a mělo být usnesení o zahájení trestního stíhání obviněné z hlediska důvodnosti jeho vydání znovu přezkoumáváno dozorující státní zástupkyní na základě stížnosti obviněné, o níž hovoří stěžovatel. Navíc k potřebě a důvodnosti jeho vydání se již svým způsobem vyslovily ve svých rozhodnutích v

rámci vrácení věci do přípravného řízení i oba soudy nižších stupňů, což ve své podstatě nahrazuje stěžovateli chybějící názor a rozhodnutí dozorující státní zástupkyně, a to podle argumentu *a maiore ad minus*, neboť soudy o důvodnosti samotného stíhání obviněné pro uvedený skutek žádnou pochybnost ve svých usneseních nevyslovily. Pokud jde o ústavně právní rozměr celé problematiky spojený s právem obviněné na její obhajobu, tak rozhodně nelze konstatovat, že by toto její právo bylo nějakým způsobem porušeno, aby Nejvyšší soud musel v její prospěch jakkoli zasáhnout. Jakmile byla totiž obviněná policejním orgánem upozorněna na přísnější změnu právní kvalifikace, byl jí okamžitě ustanoven obhájce a ten se zúčastnil všech následujících podstatných úkonů v rámci doplňovaného vyšetřování.

III.

Závěrečné zhodnocení

15. Na základě shora uvedeného je tak zřejmé, že stížnost pro porušení zákona byla podána nedůvodně, jelikož napadeným usnesením státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Mělníku ze dne 19. 6. 2024, sp. zn. ZT 161/2023, pokud dodatečný řádný opravný prostředek obviněné (stížnost) zamítla z důvodu opožděnosti, k porušení zákona v neprospěch obviněné nedošlo. S ohledem na toto konstatování stížnost pro porušení zákona Nejvyšší soud zamítl podle § 268 odst. 1 písm. c) tr. ř., a to v neveřejném zasedání (viz § 274 odst. 2 tr. ř.).